

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**2 – 3 КВІТНЯ 2020 р.
м. Одеса**

3. Антимонопольна політика і законодавство на сучасному етапі. Веб-сайт. URL: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/21711/.pdf. (дата звернення: 24.03.2020р.).

НЕОБХІДНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

**Охременко О. М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТтаТХП і ПБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Актуальність обраної теми характеризується необхідністю задоволення потреб людини у повноцінному харчуванні, що проявляється через виробництво сільськогосподарської продукції, переробної та харчової промисловості; розвиток аграрної науки, системи державного контролю за якістю продовольства на усіх стадіях його виробництва та споживання, зокрема регулювання використання ГМО з метою мінімізації їх негативного впливу на довкілля.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування необхідності державного регулювання використання ГМО в системі продовольчої безпеки.

Обрана мета обумовила розв'язання завдань по з'ясуванню сутності та причин створення і застосування ГМО у світі; наслідків його поширення та необхідності державного регулювання використання генетично-модифікованої продукції.

Генетично-модифікований організм (ГМО)- це організм, генотип якого було змінено за допомогою методів генної інженерії. Генетичні зміни, як правило, здійснюються в наукових та сільськогосподарських цілях. Генетична модифікація відрізняється від природного та штучного мутагенезу саме направленою зміною генотипу. При цьому генетичний матеріал переносять з одного організму в інший, використовуючи технологію рекомбінантних ДНК. Якщо при цьому ДНК, яку переносять, походить з іншого виду, отримані організми називають трансгенними[1].

Метою створення генетично модифікованих продуктів були такі цілі, як: підвищення врожайності у порівнянні з традиційними культурами; більша адаптивність генно-модифікованих культур до екстремальних погоднокліматичних умов. В результаті генної модифікації рослини будуть містити більшу кількість корисних поживних речовин та вітамінів. Також в результаті генних модифікацій можна вбудовувати в харчові продукти ліки проти хвороб. Так як генно-модифіковані рослини більш стійкі до шкідників та хвороб, то це зменшить інтенсивність їх обробки пестицидами та гербіцидами. Продовольство, вироблене за допомогою генетично модифікованих організмів буде дешевим і смачнішим.

У зв'язку із тим, що більшість розробок у галузі генної інженерії здійснювалися в лабораторіях США, то вони першими почали активно запроваджувати вирощування таких продуктів, починаючи з 80-х років ХХ століття. Спочатку ніхто не звертав уваги на віддалені наслідки використання такої продукції. Їх розглядали як один із методів інтенсифікації сільськогосподарського виробництва при зростаючих темпах збільшення

населення і обмеженості ресурсів землі для виробництва відповідної кількості продуктів харчування. Для цієї мети генетично модифіковані сорти рослин відмінно підходять – вони стійкі до хвороб і погоди, швидше дозрівають і довше зберігаються, вміють самостійно виробляти інсектициди проти шкідників[2]. Площі сільськогосподарських угідь під генно-модифікованими рослинами стрімко зростають. По всіх країнах світу вони становили : у 1996 р. – 2,8 млн. га, у 1999 р. – 40,0 млн. га, у 2003 р. – 67,7 млн. га, у 2006 р. – 85,0 млн. га, у 2009р. – 134 млн.га, у 2011 р. – 160 млн.га, у 2014 р. – 180 млн.га. Показово, що в даний час кількість сортів рослин не збільшується, як цього слід було б очікувати, а зменшується. Так, в США за останнє сторіччя втрачено близько 93% сортів овочів і фруктів. Виведені гібридні сорти продаються по всьому світу великим оптом - і увага приділяється не різноманітності смакових і цінності поживних якостей, а здатності до тривалого зберігання, тобто на перше місце виходить економічна вигода виробників. Ну а «органічну їжу» можна продавати набагато дорожче, це теж дуже ринково. І все – через культивування генно-модифікованих рослин. По-перше, вони є агресивними в екосистемі, витискають інші рослини, які не мають, так би мовити, імунітету до тих гербіцидів та пестицидів, якими обробляються ГМ культури. Таке явище отримало назву генного забруднення.

Посилення монокультурності в аграрному секторі, коли усе більші площі займаються під обмежену кількість генно-модифікованих рослин, зменшує харчову базу населення, веде до збіднення раціону, погіршення фізичної та економічної доступності продовольства. Незважаючи на зростання врожайності, людство все ще не вирішило проблему голоду та недоїдання. І головна причина цього - це те, що генні технології контролюють монополії, які використовують розвиток новітніх технологій на свою користь. Так, компанія Монсанто фактично монополізувала ринок насіння, поглинувши більше півсотні інших компаній, активно скуповує та реєструє патенти, отримує доходи не тільки від продажу ГМ насіння, а й від препаратів боротьби зі шкідниками. Також це веде до банкрутства національних сільгоспвиробників, які не можуть відшкодувати такі витрати. Внаслідок концентрації виробництва у великих господарствах, залежності від закордонних постачань, зростають ціни на сільськогосподарську сировину та харчові продукти, зменшується рівень доходів населення, а це негативно позначається на продовольчій безпеці.

У країнах Євросоюзу ретельно регулюються технології виробництва генно-модифікованої продукції. Перш ніж така продукція потрапляє на ринок, вона має пройти перевірку, у ході якої дається оцінка тим ризикам, які вона може завдати здоров'ю людини та стану навколишнього середовища. Тільки після такої комплексної перевірки генно-модифікованих продуктів, харчових продуктів і кормів, які містять ГМО, компанії можуть отримати дозвіл на їх виробництво, торгівлю або переробку. Але і після отримання такого дозволу, контроль не припиняється: обов'язковим є моніторинг екологічних ризиків, консультації та надання інформації громадськості. Отже у світі, і особливо у Європі, наростає протидія використанню ГМО.

Розглядаючи поширення генно-модифікованої продукції у світі, не можна оминати ту роль, яку відіграють у цьому процесі компанії-виробники харчової продукції та компанії, які виробляють генно-модифіковану сировину для харчової промисловості. Світові виробники харчової продукції, яка містить генно-модифіковані компоненти, це такі відомі компанії, як Coca-Cola, Nestle, Ferrero, Kraft, Mars, McDonalds, Lipton, Nesquik, Pepsi-Cola. Компанії, що виробляють генно-модифіковану сировину, насіння, заходи боротьби з шкідниками та бур'янами : Монсанто, Сінгента, Дюпон, ДауХемикал тощо.

В Україні було прийнято закони і постанови щодо використання генетично модифікованої продукції: Закон України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично-модифікованих організмів", прийнятий 31 травня 2007 року, в статті 15 визначається: «Забороняється промислове виробництво та введення в обіг ГМО, а також продукції, виробленої із застосуванням ГМО, до їх державної реєстрації. Забороняється ввезення на митну територію України ГМО, а також продукції, виробленої із застосуванням ГМО, до їх державної реєстрації, за винятком таких, що призначені для науково-дослідних цілей або державної апробації»[3].

Таким чином будь-які наукові відкриття можуть бути використані, як на благо, так і на шкоду людству. А в умовах ринкової економічної системи вони можуть бути використані лише з метою отримання прибутків. Отже, необхідно посилити роль держави, розробляючи відповідні напрямки економічної політики регулювання використання генно-модифікованої продукції, адже виробники та розповсюджувачі ГМО не мають на меті досягнення продовольчої безпеки, а міжнародні монополії не переймаються національною безпекою. Використання ГМО призводить до витискання значної кількості дрібних національних товаровиробників та монополізації аграрного ринку.

Науковий керівник – к.е.н., доц. Криницька О.О.

Література:

1. Сорочинський Б. В., Данильченко О. О., Кріпка Г. В. Генетично модифіковані організми. Київ: Фітосоціоцентр, 2005. 204 с.
2. Баласинович Б., Ярошевська Ю. ГМО: виклики сьогодення та досвід правового регулювання. Київ : Видавничий дім "АДЕФ-Україна", 2010. 256с.
3. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31.05.2007 р., № 1103-V6 за станом на 04.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16> (дата звернення: 23.03.2020).

ЕФЕКТ ЗАМІНИ ТА ДОХОДУ В ПРАЦЯХ Є. СЛУЦЬКОГО І Д. ХІКСА

Казимірова Н. М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Актуальність обраної теми характеризує розвиток ринкових відносин та поширення конкурентних процесів, що обумовлює необхідність дослідження раціональної поведінки споживача та причин прийняття ним певних рішень в умовах обмеженості своїх ресурсів.

96. НЕОБХІДНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ
Охременко О. М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТтаТХП і ПБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 228
Науковий керівник – к.е.н., доц. Криницька О.О.
97. ЕФЕКТ ЗАМІНИ ТА ДОХОДУ В ПРАЦЯХ Є. СЛУЦЬКОГО І Д. ХІКСА
Казимірова Н. М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 230
Науковий керівник – к.е.н., доц. Криницька О.О.
98. ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
Іленчук Є. О., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТтаТХПіПБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 232
Науковий керівник – к.ю.н., доц. Шишлюк В. Р.
99. ОСОБЛИВОСТІ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МЕНЕДЖЕРА, ЗАСОБАМИ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ
Соколовська Д. М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТтаТХПіПБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 234
Науковий керівник – асистент Заболотна О. С.
100. ЯРОСЛАВ МУДРИЙ ЯК ІСТОРИЧНА ПОСТАТЬ
Заблоцька К., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТВтаТБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 236
Науковий керівник – к.і.н., доц. Соловей А.О.
101. ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ
Лівітчук Р., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТВтаТБ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 238
Науковий керівник – к.і.н., стар. викл. Ботіка Т.С.
102. ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
Шестопалова Є., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ММіЛ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 239
Науковий керівник – к.і.н., ст. викл. Мамроцька О.А.
103. ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ
Прокопова Анна, студ. СВО «Бакалавр» ф-ту КІПтаКЗ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 241
Науковий керівник – к. і. н., доц. Шишко О. Г.
104. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ
Знаменський І.О., студ. СВО «Бакалавр» факультету ММіЛ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 242
Науковий керівник – к. і. н., доц. Черняк Г.А.
105. ВПЛИВ КУЛЬТУ СПОЖИВАННЯ І МЕРКАНТИЛІЗМУ НА ПОВЕДІНКОВІ РЕАКЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ